

finna tónleik á heimasíðuni, sigur hann.

– MP3-tónleikur er vorðin ein so stórir trupulleiki hjá okkum, at vit verða noydd at gera alt fyri at minka um útbreiðsluna. Heilt steðga ólógliga tónleikinum fáa vit neyvan. Men fólk skulu vita, at tað er líka ólógligt at downloada ein sang niður av internetinum, sum tað er at fara í ein fløguhandil og stjála eina flögu, sigur Jakob La Cour.

MP3-spælarir ger stóðuna verri

Stutt fyri jól kom ein nýggjur MP3-spælarir á danska marknaðin. Hetta er tann fyrsti MP3-spælarin, sum kann brúkast uttanfyri eina teldu, tað vil siga tú kanst hava hann í hondini, sum ein walkman, og tað hevur volt enn stórra hovuðbrýggj hjá teimum, sum stríðast imóti ólógligum tónleiki.

Diamond Rio MP3 spælarin er á stodd við ein sigarettapakka, vigar 70 gram, og tað kann leggjast ein tími av digitalum tónleiki, næstan í flögugóðsku, inn á hann. Móttvegis bæði flöguspælarum og minidisc-spælarum, so ávirkað MP3-spælarin ikki av rorslum.

Tað er Gandalf Data, sum hevur umboddið upp á Rio-spælarin í Danmark, og teir atla, at MP3-spælarin at verða avloysaran hjá walkmaninum. Men skal tað gerast veruleiki kreyst ein lógabroyting. Tað er nevnliga ólógligt at kopiera tónleik digitalt, sjálvt um tað er til egið brúk, og tað verða fólk noydd at gera, um tey skulu hava gleði av MP3-spælarinum hjá Diamond. Tónleikurin má flytast yvir á spælarin.

Orsøkin til, at tað ikki er loyvt at kopiera tónleik digitalt er, at móttvegis kassettubondum og videobondum hevur digitalt-kopierað eintak somu góðsku sum upprunaeintakið. Eingin góðska fer til spillis, tá kopierað verður digitalt.

– Vit eru ikki bangnir fyri misbrúki av okkara MP3-spælar, og vit fara sanniliga ikki at mæla fólk til at brúka hann ólógligt, sigur Jesper Pedersen, sum er seltstjóri hjá Gandalf Data.

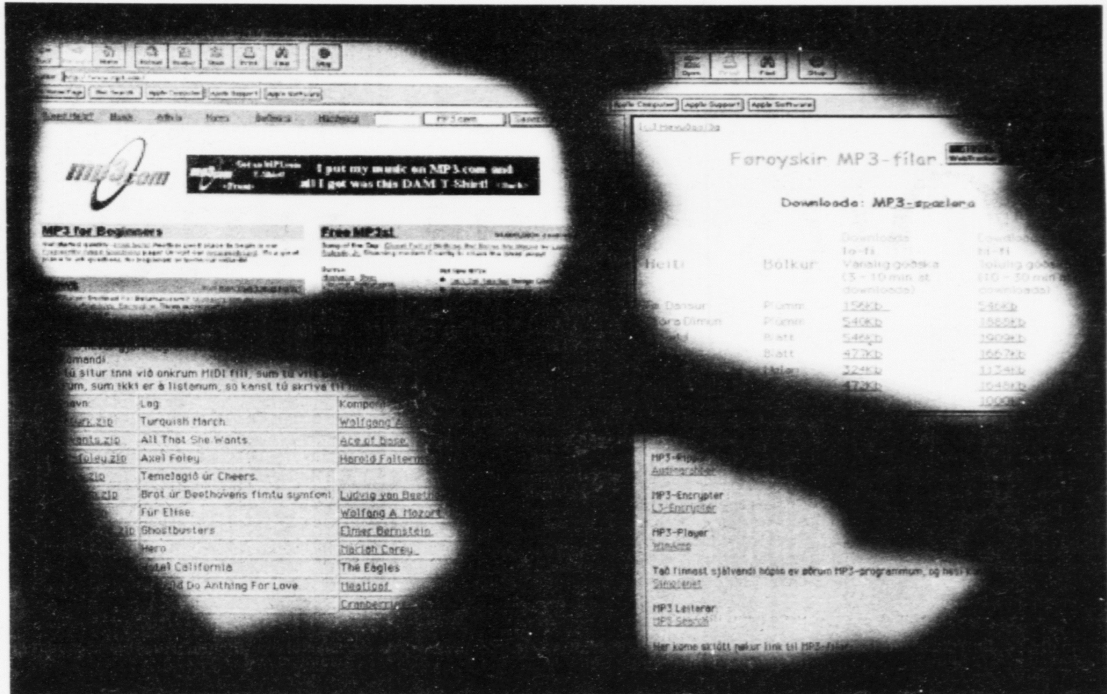
Plátufeløgin royndu at steðga Rio MP3-spælarinum, áðrenn hann kom á marknaðin, men tað eydnaðist ikki, tí í prinsippinum kann spælarin nýstas lógliga, og so loyvið rætturin, sum viðgjörði málið, spælarinum at koma á marknaðin. Men at MP3-spælarin verður nýttur til ólógligan tónleik ívast eingin í.

– Í lotuni hava vit samráðingar við plátufeløgin fyri at finna út av, um vit kunnu gera felags vegleiðing fyri, hvussu spælaran skal brúkast, sigur Jesper Pedersen.

Í Svøríki og Týskland er tað loyvt at leggja tónleik á MP3-spælaran, og tað er helst hetta, sum Galdalf Data miðjar eftir at fáa gjort loyvligt í Danmark eisini. Diamond Data, sum framleiðir spælaran, stuðlar eisini arbeiðinum hjá plátufeløgnum og IBM, sum royna at loysa trupulleikan við ólógliga tónleikinum.

Bara brúktur ólógliga

Ein av eigarunum av einum Rio MP3-spælar, sum Sosialurin hevur tosað við, vátar, at í hansara

förði verður MP3-spælarin bara nýttur ólógliga.

– Eg brúki MP3-spælarin til at spæla tónleik, sum eg havi fingið av internetinum, og sum eg kann kopiera av flögum, gjøgnum telduna, og inn á spælarin, sigur ungi maðurin, sum ikki vil hava navn sitt fram í blaðnum.

– MP3 er ein biligur máti at skaffa nýggjan tónleik, og tað

tónleikin inn á telduna og haðani spæla hann.

– Eg plagi at downloada tónleik, sum eg ikki kenni. Tað er ein ókeypis máti at fáa kunnleika til nýggjar bólkur í útlandinum. Men eg havi eisini kendar bólkur og sangir liggjandi á telduni hjá mær, sigur ein av MP3-brúkarunum.

– Eg haldi ikki, at mitt brúk av MP3-tónleiki hevur fingið meg at keypa færri flögur. Í hvussu so er ikki enn, leggur hann afturat.

fyrir onnur fólkaslag, tá tað kemur til internetið, og tí fer tað í framtíðini helst at koma meira av ólógligum føroyskum tónleiki á internetið.

Í lotuni er 3'arin bara áskoðari til gongdina, men teir halda vakið eygað við gongdini og eru klárir at sláa til, um tað skal verða.

– Tað loysir seg ikki at gera nakað við trupulleikan nú, tá hann er so lítill, tí tað hevði kostað okkum meira pengar at fyrirbyggja, enn tað kostar við at lata standa til, sigur Hogni Zachariasen.

– Men vit vita eisini, at hetta er ein risatrupulleiki hjá plátufeløgum aðrastaðni, og tí fara vit eisini at brúka pengar upp á at fyrirbyggja nýtsluni av ólógligum føroyskum tónleiki, um vit meta tað verða neyðugt, slær hann fast.

Plátufeløgin selja á netinum

Samstundis sum plátufeløgin royna at finna nýggjan teknik, sum kann steðga ólógligu kopieringini av tónleiki, royna teir eisini at menna nýggjan sölulátt, sum kann lúka krøvini, sum internet-brúkarar seta.

Lógliga solan av flögum á internetinum hevur seinna árin vundið nógv upp á seg, og næsta stigið á leiðini verður helst, at plátufeløgin fara at selja tónleik beinleiðis á netinum. Tað vil siga, at tú taka tónleikin, sum tú keypir, niður av netinum, eftir at tú hevur gildið hann.

Í lotuni er eisini hetta ólógligt, tí sjálvt um retindahavarin hevur givið loyvi til tað, so er tað ikki loyvt at kopiera tónleik digitalt.

Men um plátufeløgin veruliga ætla sær at selja tónleik beinleiðis á internetinum, so kunnu teir ivaleyst ávirka lóggevararnar til at broyta lógina. Plátufeløgin eiga nevnliga makt og pengar.

Í lotuni eru internetbrúkararnir – gjøgnum nýtsluna av ólógligum tónleiki – við at leggja fót fyri teimum stóru plátufeløgnum og tónleikarunum.

– Føroyingar standa einki aftan-

Útboðið av MP3 tónleiki á internetinum er stórt. Og eisini føroyskar heimasíður innihalda MP3 tónleik ella hava leinkjur til síður, har ólógligur tónleikur finst

Hvat kanst tú

Tú hevur loyvi at lurta eftir tónleiki á internetinum, so leingi tú ikki tekur nakað niður á telduna hjá sær.

Tað er bert loyvt at leggja tónleik á eina heimasíðu, um loyvi frammanundan er fingið til tað frá tí, sum eigur rettindini til tónleikin.

Sjálvt um talan bara er um brot av onkrum sangi, skal eigarin av tónleikinum geva loyvi til, at tað verður lagt á internetið.

Tað er ikki loyvt, at hava leinkjur til aðrar heimasíður, har ólógligur tónleikur finst. Við at vísa á heimasíður við ólógligum tónleiki er heimasíðan við til ólógligheitur.

gevuð mærligleika at hoyra meira fjølbroyttan tónleik, enn um eg skuldi keypt allan tónleikin á flögu úr einum flöguhandli.

Aðrir internetbrúkarar, sum Sosialurin hevur tosað við, brúka eisini tíð og orku til at taka MP3-sangir niður av internetinum. Og flögur við MP3-tónleiki eru eisini í umfari millum teldueigarar. Hesir flögur, har umleið 200 sangir rúmast, kunnu setast í telduna, og so er lag á manni at leggja ólógliga

Tað er einfalt

Tað skal ikki stóra hóvastákið til fyri at kunna spæla MP3-tónleik á tñi teldu. Tú skalt bara downloada ein MP3-spælar av netinum, teir fáast milum annað á www.mp3.com.

Skalt tú hava nakað burtur úr tónleikinum á telduni kreyst, at tú hevur eitt gott ljóðkort og góðar hátalarar. Høvdur tú tað, er einki til hindurs fyri, at tú kanst njóta góðan tónleik ókeypis, uttan at fara í flöguhandlin við hundradkrónusøðlum

Sjálvir MP3-sangirnir finnast í ovurmát allastaðni á internetinum. Sjálvt um plátufeløg í fleiri londum hava fært eitt miðvíst stríð fyri at minka um útboðið, er eingin møguleiki fyri at sleppa av við hendað ólógligan tónleik, og tað tekur bara nakrar fáar minuttir at fáa ein sang inn á telduna.

Og tað skalt tú minnst til, áðrenn tú fert í holt við at taka MP3 niður av netinum. Tað er ólógligt. Sambært lógini um upphavsrett er tað ikki loyvt at kopiera tónleik digitalt, sjálvt ikki til egið brúk.